

Sygn. akt II Ka 319/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 listopada 2018 r.

Sąd Okręgowy w Koninie II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: SSO Karol Skocki

Protokolant: st. sekr. sąd. Dorota Sobieraj

przy udziale Katarzyny Jaśniak prokuratora Prokuratury Rejonowej w Kole

po rozpoznaniu w dniu 23 listopada 2018 r.

sprawy Z. K.

oskarżonego o przestępstwa z art. 288 § 1 k.k. w zw. z art. 57a § 1 k.k. i inne

na skutek apelacji wniesionej przez prokuratora i obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Turku z dnia 20 lipca 2018 r.

sygn. akt II K 522/17

I. Zmienia zaskarżony wyrok w ten w ten sposób, że:

a) uchyla karę łączną orzeczoną w pkt 5;

b) w pkt 1 z opisu czynu przypisanego oskarżonemu eliminuje określenie „przy czym działał w warunkach występku chuligańskiego” i w związku z tym z podstawy skazania eliminuje art. 57a § 1 k.k. a orzeczoną karę obniża do 3 (trzech) miesięcy;

c) w pkt 2 w miejsce orzeczonej nawiązki zasądza na podstawie art. 46 § 1 k.k. obowiązek naprawienia szkody poprzez zapłatę kwoty 567,50 zł na rzecz M. K.;

d) w pkt 3 ustala, że czyn z art. 157 § 2 k.k. nie został popełniony w warunkach występku o charakterze chuligańskim i w związku z tym z podstawy skazania eliminuje art. 57a § 1 k.k. a orzeczoną karę obniża do 5 (pięciu) miesięcy;

e) w pkt 4 w miejsce orzeczonej nawiązki zasądza na podstawie art. 46 § 1 k.k. obowiązek zadośćuczynienia za doznaną krzywdę poprzez zapłatę kwoty 2.500 (dwa tysiące pięćset) złotych na rzecz M. K.,

f) na podstawie art. 85 § 1 k.k. i art. 86 § 1 k.k. łączy oskarżonemu kary orzeczone za zbiegające się przestępstwa i orzeka karę łączną 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności.

II. Utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok w pozostałej części.

III. Zasądza od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe za postępowanie odwoławcze, w tym poniesione wydatki w kwocie 50 zł oraz opłatę w kwocie 120 zł. za obie instancje.

.

Karol Skocki

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 20 lipca 2018r. Sąd Rejonowy w Turku, w sprawie o sygn. akt II K 522/17 oskarżonego Z. K. uznał za winnego tego, że:

- w dniu 15 czerwca 2017 roku w P. w woj. (...) działając umyślnie dokonał uszkodzenia mienia w postaci zgięcia obręczy koła, przebicia dętki oraz opony od roweru marki K. (...), w ten sposób, że uderzał w koło roweru metalowym przedmiotem czym spowodował straty w wysokości 567,50 zł na szkodę M. K., przy czym działał w warunkach występku chuligańskiego, tj. przestępstwa z art. 288 § 1 k.k. w zw. z art. 57a § 1 k.k. i za czyn ten na podstawie art. 288 § 1 k.k. w zw. z art. 57a § 1 k.k. wymierzył mu karę 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz na podstawie art. 57a § 2 k.k. orzekł od oskarżonego nawiązkę w kwocie 3.000 zł na rzecz M. K..

- w dniu 15 czerwca 2017 roku w P. w woj. (...), spowodował naruszenie czynności narządu ciała u M. K. w ten sposób, że uderzał go pięścią w twarz w skutek czego M. K. przewrócił się na ziemię, w wyniku czego doznał obrażeń ciała w postaci stłuczenia nosa, otarc naskórka kolana prawego i łokcia lewego, przy czym obrażenia te naruszają prawidłowe funkcje narządów ciała na okres poniżej 7 dni, przyjmując że został on popełniony w warunkach występku o charakterze chuligańskim, tj. występku z art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 57a § 1 k.k. i za czyn ten na podstawie powołanych przepisów wymierzył mu karę 8 miesięcy pozbawienia wolności oraz na podstawie art. 57a § 2 k.k. orzeczono od oskarżonego nawiązkę w kwocie 5.000 zł na rzecz M. K..

Sąd na podstawie art. 85 § 1 k.k. i art. 86 § 1 k.k. połączył orzeczone wobec oskarżonego kary pozbawienia wolności i wymierzył karę łączną 10 miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie na podstawie art. 69 § 1 i 2 kk i art. 70 § 1 kk warunkowo zawiesił na okres próby wynoszący 2 lata.

Apelację od powyższego wyroku wniósł obrońca oskarżonego zaskarżając go w całości na korzyść oskarżonego, wyrokowi zarzucając:

1. na zasadzie art. 427 § 2 k.p.k. i art. 438 pkt. 2 k.p.k. mającą wpływ na treść zaskarżonego wyroku obrazę przepisów postępowania, a mianowicie:

- art. 4 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k. i art. 410 k.p.k. poprzez dowolną a nie swobodną ocenę materiału dowodowego bez uwzględnienia zasad prawidłowego rozumowania oraz wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego, a także nieparcie się na całokształcie okoliczności ujawnionych w toku rozprawy, co doprowadziło do uznania oskarżonego Z. K. za winnego zarzucanych mu czynów, a w szczególności:

- pominięcie w podstawie faktycznej wyrokowania dowodu z dokumentów:

a. przedłożonych przez obronę na okoliczność wartości uszkodzonych rzeczy (opony, dętki i koła),

b. karty informacyjnej Szpitala w T. dot. oskarżonego,

c. protokołu badania sądowo – lekarskiego oskarżonego z dnia 30.06.2017r.,

d. wyników badania CT W. K.,

e. karty informacyjnej leczenia szpitalnego W. K.,

f. opinii z dnia 24.09.2017r. dot. oskarżonego,

- bezpodstawne przyjęcie, iż oskarżony w sposób umyślny dokonał naruszenia czynności narządu ciała u M. K.,

- bezpodstawne przyjęcie, iż wysokość wyrządzonej szkody w mieniu M. K. wynosi 567,50 złotych,

- niezasadne odmówienie wiary w części wyjaśnieniom oskarżonego, a w całości zeznaniom świadka J. K. i W. K.,

- niezasadne uznanie za wiarygodne w całości zeznań świadków: M. K., P. K., B. S., D. K..

2. na zasadzie art. 427 § 2 kpk i art. 438 pkt. 1 k.p.k. obrońca zaskarżonemu wyrokowi zarzucił:

- naruszenie przepisu art. 288 § 1 k.k. w zw. z art. 57a § 1 k.k. i art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 57a § 1 kk poprzez ich zastosowanie do wadliwie ustalonego stanu faktycznego, a nadto:

- art. 288 § 1 k.k. przez błędne przyjęcie, że uszkodzenie mienia o wartości 456,00 złotych wyczerpuje znamiona tego przestępstwa,

- art. 57a § 1 k.k. w zw. z art. 115 § 21 k.k. przez błędne przyjęcie, że czyny oskarżonego nosiły znamiona występku chuligańskiego, a także orzeczenie nawiązek nieadekwatnych do zarzucanych oskarżonemu czynów.

W oparciu o powyższy zarzut obrońca oskarżonego wniosł o zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie oskarżonego Z. K. od dokonania przypisanych mu czynów, ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi I instancji.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja obrońcy oskarżonego okazała się tylko częściowo zasadna, jednak w dużej mierze celowa, bowiem doprowadziła do zmian poczynionych w zaskarżonym wyroku, w zakresie przyjęcia przez sąd I instancji, iż czyny zarzucane oskarżonemu stanowią występki chuligańskie.

Na wstępie należy zauważyć, że postępowanie dowodowe w niniejszej sprawie zostało przeprowadzone prawidłowo. Sąd I instancji rozważył wszystkie dowody i okoliczności ujawnione w toku rozprawy, na ich podstawie poczynił w istotnym zakresie prawidłowe ustalenia faktyczne oraz należycie wykazał winę i sprawstwo oskarżonego. Ocena materiału dowodowego dokonana przez sąd I instancji jest wnikliwa i nie wykazuje żadnych błędów logicznych utrzymując się w granicach swobodnej oceny dowodów chronionej art. 7 k.p.k. Przedmiotem rozważań sądu były dowody zarówno na korzyść oskarżonego, jak i wszelkie dowody im przeciwnie. Wszystkie dowody zostały ocenione zgodnie z zasadami logicznego rozumowania, wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego. Uzasadnienie wyroku odpowiada wymogom art. 424 k.p.k. i w pełni pozwala na kontrolę prawidłowości rozstrzygnięcia. Zasadnicze zastrzeżenia wzbudza zaś jedynie niepełna ocena zachowania się zarówno oskarżonego jak i pokrzywdzonego w trakcie zdarzeń poprzedzających dokonanie czynów, o które oskarżony został Z. K..

Prawidłowej oceny dokonał Sąd Rejonowy w zakresie zeznań złożonych przez M. K. i P. K.. Przy czym rozbieżności, których dopatruje się skarżący w zakresie opisywanych przez tych świadków okoliczności zajechania im drogi przez oskarżonego, nie mają wpływu na możliwość przypisania oskarżonemu popełnienia czynów zarówno z art. 157 § 2 k.k. jak i art. 288 § 1 k.k.

Nie budzi zastrzeżeń również dokonana przez sąd meriti ocena zeznań świadków B. S. i D. K.. Przy czym faktycznie świadkowie ci nie opisują zdarzeń poprzedzających popełnienie przez oskarżonego zarzucanych mu czynów, niemniej jednak w sposób kompatybilny ze zgromadzonym materiałem dowodowym potwierdzają fakt uderzenia przez oskarżonego pokrzywdzonego oraz fakt uszkodzenia roweru, co ma z kolei newralgiczne znaczenie dla możliwości przypisania oskarżonemu z tego tytułu odpowiedzialności karnej.

Analogicznie należy traktować zarzuty obrońcy oskarżonego skierowane na ocenę zeznań świadka J. K.. Zasadnie sąd I instancji odmówił im wiarygodności uznając, iż są sprzeczne z pozostałym materiałem dowodowym. Natomiast skarżący w złożonej apelacji nie przedstawia żadnych logicznych argumentów mogących podważyć stanowisko sądu w tym zakresie. Nie można również zapominać, iż w dniu zdarzenia ani w krótkim czasie od zdarzenia żadna ze stron nie wskazywała okoliczności, iż J. K. przejeżdżał w chwili zdarzenia obok nich.

Ponad wszelką wątpliwość jednak należy zgodzić się ze skarżącym, iż nie sposób podzielić poglądu sądu I instancji, iż popełniony przez oskarżonego Z. K. zarówno czyn z art. 288 § 1 k.k. jak i 157 § 2 k.k. miał charakter chuligański i by

należało w obu przypadkach kwalifikować go z art. 57a § 1 k.k. Co prawda sąd I instancji wskazywał na okoliczności, które zdaniem tego sądu uzasadniały przyjęcie takiej kwalifikacji, to jednak zdaniem Sądu Okręgowego stanowisko takie jest mało przekonujące.

Wiadomym bowiem jest, że każdy występki stanowi lekceważenie porządku prawnego, zatem Sąd Rejonowy przyjmując za oskarżycielem publicznym kwalifikację art. 288 § 1 k.k. w zw. z art. 57a § 1 k.k. a w przypadku art. 157 § 2 k.k. przyjmując, iż został on popełniony w warunkach występku chuligańskiego winien wskazać dlaczego zachowanie oskarżonego miało charakter rażącego lekceważenia porządku prawnego. Pamiętać również należy, że przyjęcie kwalifikacji z art. 57a § 1 k.k. stanowi dla oskarżonego daleko idące konsekwencje w postaci zastosowania stosownych reguł przy wymiarze kary.

Sąd Odwoławczy w przyjętym stanie faktycznym nie dopatrył się cech wskazujących na konieczność zastosowania kwalifikacji prawnej z art. 57a § 1 k.k. Rację ma skarżący obrońca, iż w tym zakresie należało uwzględnić, że zarówno uszkodzenie mienia jak i naruszenie czynności narządu ciała przez oskarżonego nastąpiło po wcześniejszej potyczce słownej, czy wręcz kłótni między zarówno oskarżonym jak i pokrzywdzonym i jego bratem, w której obie strony po równo brały czynny udział. Nie można również zapominać, iż przed samym zdarzeniem obie strony opluły się, a świadek P. K. sam potwierdził, iż kopnął w auto oskarżonego, co wywołało u tego drugiego agresję. Świadek P. K. potwierdził również, iż obie strony się wspólnie wyzywały i ubliżały sobie.

Trafnie Sąd Apelacyjny w Białymstoku w wyroku z dnia 31 października 2012 r. w sprawie o sygn. akt II AKa 121/12 wyszedł z założenia, że jeśli w świetle ocen społecznych, agresywnego działania sprawcy nie da się niczym wytłumaczyć, to należy uznać, że zostało ono podjęte bez powodu.

W przedmiotowej sprawie jednak zachowanie oskarżonego aczkolwiek naganne, zawinione, lekceważące porządek prawny nie stanowiło jednakże zamachu agresywnego, gwałtownego, „bez powodu”. Zgodnie z ugruntowanym orzecnictwem znamię „bez powodu” oznacza, że w świetle ocen społecznych agresywnego zachowania sprawcy nie da się niczym wytłumaczyć, następuje ono zupełnie bez przyczyny zewnętrznej. Okoliczności niniejszej sprawy wskazują natomiast na zupełnie inny przebieg zajścia. Co prawda to oskarżony trąbiąc na pokrzywdzonego i jego brata zapoczątkował konfliktową sytuację to jednak nie można zapominać, iż po zatrzymaniu się oskarżonego przy pokrzywdzonym rozpętała się pomiędzy czwórką uczestników zdarzenia kłótnia, wszystkie strony używały wyzwisk, obelg i opluły się a dopiero kopnięcie przez P. K. w samochód oskarżonego spowodowało u Z. K. wzmózoną agresję i niekontrolowane zachowanie. Na fakt, iż strona pokrzywdzona nie do końca była bierna w trakcie przedmiotowego zajścia wskazuje również dokumentacja medyczna ojca oskarżonego i występujące u niego obrażenia.

Zachowanie oskarżonego niewątpliwie naganne nie było jednak na tyle niespodziewane i rażące, by wywołać wyjątkowo negatywny oddźwięk w społeczeństwie, oburzenie czy potępienie. Gdyby zachowanie oskarżonego uznać za występki o charakterze chuligańskim, każde zniszczenie mienia czy naruszenie narządów ciała w miejscu publicznym musiałoby mieć taki charakter, a przecież ustawodawca wprowadził normę art. 57a § 1 k.k., jako przepis wyjątkowy, którego stosowanie winno być wykazane istnieniem określonych w tym przepisie znamion.

Mając na uwadze powyższe sąd II instancji zmienił zaskarżone orzeczenie w ten sposób, że z pkt. 1 z opisu czynu przypisanego oskarżonemu wyeliminował określenie: „przy czym działał w warunkach występku chuligańskiego” a w pkt. 3 ustalił, iż czyn ten nie został popełniony w warunkach występku o charakterze chuligańskim i tym samym w obu przypadkach z podstawy skazania wyeliminował art. 57a § 1 k.k.

W konsekwencji powyższa zmiana obliwowała Sąd Okręgowy do ingerencji również w zakresie wymierzonych kar jednostkowych, rodząc potrzebę ich obniżenia, co z kolei spowodowało w pierwszej kolejności uchylene orzeczonej w pkt. 5 zaskarżonego wyroku wymierzonej przez Sąd Rejonowy w Turku kary łącznej.

Uznając okoliczność, iż czyny zarzucone oskarżonemu Z. K. nie zostały popełnione w warunkach występku chuligańskiego Sąd Okręgowy obniżył orzeczoną za czyn z art. 288 § 1 k.k. karę pozbawienia wolności do 3 miesięcy, natomiast za czyn z art. 157 § 2 k.k. do 5 miesięcy pozbawienia wolności.

Złagodzenie kar pozbawienia wolności wobec oskarżonego za ww. czyny zrodziło konieczność orzeczenia na nowo kary łącznej wobec oskarżonego. I tak na podstawie art. 85 § 1 i k.k. oraz art. 86 § 1 k.k. sąd odwoławczy połączył orzeczone wobec Z. K. kary pozbawienia wolności i wymierzył mu karę łączną 6 miesięcy pozbawienia wolności. Biorąc pod uwagę, iż najwyższą z wymierzonych kar oskarżonemu Z. K. była kara 5 miesięcy pozbawienia wolności a suma orzeczonych kar wyniosła 8 miesięcy pozbawienia wolności to sąd posłużył się w tym zakresie zasadą mieszaną (asperacji) i uznał, że kara łączna pozbawienia wolności w takiej właśnie wysokości będzie adekwatna do stopnia winy i społecznej szkodliwości popełnionych czynów.

Dalszą konsekwencją zmiany zaskarżonego wyroku w powyżej wskazanym zakresie była konieczność uchylecia rozstrzygnięcia o nawiazce orzeczonej na podstawie art. 57a § 1 k.k. w pkt. 2 i w pkt. 4 i w to miejsce zasądzenie na podstawie art. 46 § 1 kk w pkt. 2 – obowiązku naprawienia szkody poprzez zapłatę kwoty 567,50 zł na rzecz M. K. a w pkt. 4 - obowiązku zadośćuczynienia za doznaną krzywdę poprzez zapłatę kwoty 2.500 zł na rzecz M. K..

Ustalając wysokość kwoty, którą winien oskarżony zwrócić pokrzywdzonemu tytułem obowiązku naprawienia szkody Sąd Okręgowy ustalił w oparciu o fakturę VAT przedłożoną przez pokrzywdzonego. Faktura ta i kwota na niej wskazana nie budziły żadnych wątpliwości. W tym zakresie niezasadne okazały się wszelkie próby skarżącego wykazania, iż kwota ta jest zawyżona. Skarżący stara się nie zauważać, iż M. K. jako osoba pokrzywdzona nie miała obowiązku naprawy uszkodzeń według upodobania czy wskazań oskarżonego a jedynie według swoich potrzeb. Wybierając zarówno sprzęt jak i określając miejsce i sposób naprawy pokrzywdzony miał prawo niezależnego w tym zakresie decydowania.

Natomiast przy określaniu kwoty zadośćuczynienia za doznaną krzywdę Sąd wziął pod uwagę rodzaj i charakter doznanych przez pokrzywdzonego krzywd, uznając, iż nawiazka w kwocie 2.500 zł będzie wystarczająca i adekwatna do obrażeń jakich doznał pokrzywdzony.

Mając na uwadze powyższe okoliczności, Sąd Okręgowy na podstawie art. 437 § 1 i § 2 k.p.k. zmienił zaskarżony wyrok w wyżej opisanym zakresie, utrzymując go w mocy w pozostałej części.

O kosztach postępowania odwoławczego orzeczono na podstawie art. 627 k.p.k., w zw. z art. 634 k.p.k. oraz art. 2 ust.1 pkt. 2 w zw. z art. 10 ust 1 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych (t.j. Dz.U. z 1983 r. nr 49, poz. 223 z późn. zm.).

SSO Karol Skocki